

Grzegorz Bucior

MIĘDZYWYDZIAŁOWY KIERUNEK PODATKI I DORADZTWO PODATKOWE NA UNIWERSYTECIE GDAŃSKIM

INTERDEPARTMENTAL DEGREE COURSE TAXES AND TAX ADVICE IN UNIVERSITY OF GDANSK

Katedra Rachunkowości, Uniwersytet Gdański
ul. Armii Krajowej 101, 81-824 Sopot, e-mail: grzegorz@bucior.pl

Summary. Universities educating future professional staff should include in their programs, methods and techniques of teaching interrelation and interaction of different scientific fields. Moving away from a centrally defined degree course caused that universities have begun the process of adapting its educational offer to the effects of education, the achievement of which is desirable. The response of departments of Law and Administration and Management UG on the need to modify the structure of education was the creation in the academic year 2013/2014 a pioneering degree course Taxes and Tax Advice.

Słowa kluczowe: efekty kształcenia, finanse i rachunkowość, kierunki uniwersyteckie, prawo.

Key words: finance and accounting, law, learning outcomes, universities degree course.

WSTĘP

Zjawiska i procesy gospodarcze stają się coraz bardziej złożone, co powoduje, iż ich zrozumienie i możliwość oddziaływania na nie wymaga ich analizy z punktu widzenia różnych nauk. W związku z tym uczelnie edukujące przyszłe kadry zawodowe powinny uwzględniać w swych programach, metodach i technikach dydaktycznych wzajemne relacje i interakcje różnych dziedzin naukowych. Problemy wzajemnych zależności w szczególny sposób dotyczą kierunków z obszaru nauk społecznych, m.in. prawa, które staje się nauką interdyscyplinarną, czerpiącą z wielu dyscyplin, wchodzącą z nimi w rozmaite związki i interakcje. Obserwacja tych związków wskazuje na wyjątkowo silną zależność pomiędzy prawem a dyscyplinami ekonomicznymi. W szczególności silne relacje zachodzą pomiędzy prawem a mikroekonomią, a w jej ramach – finansami.

Problematyka finansów oraz prawa przenika się w ten sposób, iż wiele kategorii prawnych podlega ocenie z punktu widzenia finansów, a znaczna część metod i instrumentów wykorzystywanych przez finansistów jest stosowana w analizie, tworzeniu i interpretowaniu prawa (Kabza i Przywora 2010). Obecnie trudno sobie wyobrazić pracę osób zajmujących się finansami czy szeroko rozumianym zarządzaniem w przedsiębiorstwach bez współpracy z prawnikami. Również prawnicy są zmuszeni do korzystania z fachowej pomocy księgowych, finansistów czy menedżerów w trakcie wykonywania swoich obowiązków. Jest to sytuacja, która wymusza na uczelniach kształcących kadry prawne i ekonomiczne zmiany w procesie educa-

cyjnym, aby dostosować ten proces do wymagań współczesnego obrotu gospodarczego. Zmiany takie zostały również narzucone reformą dokonaną w sferze legislacyjnej w 2011 r. przez nowelizację Ustawy z dnia 18.03.2011 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, która niezależnie od zgłaszanych zastrzeżeń co do trybu zmian przepisów prawa oraz jej skutków (Izdebski i Zieliński 2011), spowodowała korzystną modernizację systemu kształcenia głównie dzięki zwiększeniu autonomii szkół wyższych w zakresie kształtowania procesu dydaktycznego. W szczególności jest to związane z odejściem od centralnie ustalonej listy kierunków na rzecz pełnej swobody szkół wyższych w tym zakresie. I choć obserwuje się czasem nadaktywność uczelni w kreowaniu nowych kierunków, należy jednak uznać, iż pozostawienie uczelniom kompetencji w tworzeniu struktury i zakresu kierunków uniwersyteckich pozytywnie wpływa na dostosowanie sposobu nauczania do potrzeb rynku pracy.

Władze Uniwersytetu Gdańskiego (UG), przystępując do zakrojonego na szeroką skalę procesu zmiany sposobu projektowania i wdrażania programów kształcenia, zachęciły jednocześnie poszczególne wydziały do (Bołałek 2012):

- zrewidowania zasadności prowadzenia tradycyjnych kierunków;
- tworzenia nowych kierunków w ramach danego wydziału;
- tworzenia nowych kierunków prowadzonych przez co najmniej dwa wydziały.

Za szczególnie pożądane należy uznać uruchomienie międzywydziałowych kierunków. Prowadzenie zajęć o charakterze interdyscyplinarnym w najlepszy sposób odpowiada wyzwaniom, jakie stawia rynek wobec absolwentów. Ponadto kierunki międzywydziałowe najpełniej realizują uniwersalność wykształcenia, jaką powinna się cechować edukacja uniwersytecka.

Korzystając z możliwości modyfikacji listy kierunków, dwa wydziały UG reprezentujące różne dziedziny nauk społecznych, tj. Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Zarządzania, podjęły współpracę, polegającą na wspólnym prowadzeniu nowego kierunku nazwanego podatki i doradztwo podatkowe (PDP).

Celem artykułu jest prezentacja tego kierunku, będącego efektem wdrażania nowego sposobu opisu i projektowania procesu kształcenia wprowadzonego w ramach systemu krajowych ram klasyfikacji (KRK).

MATERIAŁ I METODY

Podstawową metodą zastosowaną do osiągnięcia celu artykułu jest metoda badania materiałów źródłowych związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem kierunku PDP w ramach istniejącego systemu opisu i projektowania procesu dydaktycznego. Dla właściwej prezentacji tej problematyki konieczne były również przegląd i analiza literatury przedmiotu.

KRAJOWE RAMY KWALIFIKACJI A KIERUNKI REALIZOWANE NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA ORAZ WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersytetu Gdańskiego

Zmiany wprowadzone w 2011 r. nowelizacją Ustawy o szkolnictwie wyższym powodują, iż realizacja procesu dydaktycznego musi prowadzić do osiągnięcia celów określonych przez definicję

efektów kształcenia. Ta sytuacja stwarza duże możliwości wdrażania nowatorskich koncepcji dydaktyczno-naukowych, a jednocześnie stanowi gwarancję uzyskania pożądaných efektów w postaci odpowiednich kwalifikacji i kompetencji absolwenta (Stadniczenko 2010). Przy tym zarówno autorzy reformy, jak i uczestnicy życia akademickiego oczekują, że uczelnie nie dokonają prostego tłumaczenia języka określającego treści kształcenia na nowy język efektów, tylko poprawią swoją ofertę edukacyjną w taki sposób, aby efekty kształcenia lepiej odzwierciedlały zmiany zachodzące w świecie, w tym w gospodarce (Woźnicki 2011).

Planowanie i opisywanie procesu dydaktycznego skoncentrowane na efektach kształcenia, a nie na minimach programowych jest jednym z założeń modernizacji szkolnictwa wyższego państw członkowskich Unii Europejskiej. W konsekwencji efekty kształcenia są kluczowym elementem układu pojęciowego stosowanego przez europejskie ramy klasyfikacji (ERK). ERK należy rozumieć jako pewnego rodzaju wzorzec stosujący specyficzną nomenklaturę, dzięki której możliwe jest opisanie kwalifikacji studentów przez określenie efektów uczenia się, czyli tego, co uczący się wie, rozumie i potrafi wykonać po zakończeniu procesu uczenia się. Opisy efektów uczenia się składają się z opisu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji, jakimi powinien się wykazać absolwent (Gos 2011).

W Polsce, korzystając ze wzorca określonego w ERK, wprowadzono krajowe ramy klasyfikacji (KRK). Reformujący polski system szkolnictwa wyższego wskazują, że wprowadzenie KRK w szkolnictwie wyższym w Polsce powinno zdecydowanie zwiększyć jakość i różnorodność oferty edukacyjnej uczelni polskich oraz umożliwić dostosowanie programów studiów do oczekiwań, możliwości i predyspozycji uczących się (Autonomia programowa uczelni... 2011). Wprowadzeniu KRK musi towarzyszyć możliwość różnicowania na uczelniach kierunków studiów, indywidualnego ich nazywania i ustalania zakresu treści programowych, zaprojektowanych w celu osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (Skoczek-Spychała 2011).

Na Uniwersytecie Gdańskim, realizując ustawowe wymaganie dostosowania sposobu opisu procesu dydaktycznego, zdefiniowano dla poszczególnych wydziałów efekty kształcenia. Nowy sposób opisu został wprowadzony na mocy uchwał Senatu podejmowanych w 2012 r., z których dwie określiły efekty kształcenia dla Wydziału Prawa i Administracji. Wybrane elementy tego opisu zawiera tabela 1, w której ujęto efekty w największym stopniu odnoszące się do obrotu gospodarczego.

Efekty kształcenia określone dla Wydziału Prawa i Administracji dotyczą głównie zagadnień prawnych z nieznacznym jedynie odniesieniem do obrotu gospodarczego. Jest to charakterystyczne dla wydziałów prawa uczelni polskich i powoduje, iż programy nauczania eksponują doktrynalne podejście do prawa, co prowadzi do marginalizacji pozostałych zagadnień (Turska 2002). W rezultacie problematyka dotycząca procesów gospodarczych jest słabo reprezentowana w edukacji prawniczej, a ekonomia i jej dziedziny odgrywają na polskich wydziałach prawa rolę co najwyżej poboczną (Bucior 2012).

Wydział Zarządzania dysponuje opisem procesu dydaktycznego prowadzonych na nim kierunków. Uchwałą Rady Wydziału zostały określone efekty kształcenia dla trzech kierunków realizowanych na tym Wydziale. Wybrane elementy opisu efektów kształcenia dla kierunku finanse i rachunkowość przedstawia tabela 2. Dobór elementów w tabeli 2 jest oparty na ich powiązaniu z innymi naukami społecznymi, a w szczególności z naukami prawnymi.

Tabela 1. Wybrane efekty kształcenia dla Wydziału Prawa i Administracji UG

Kierunek	Kierunkowe efekty uczenia się
Prawo	Wiedza
	pogłębiona i uporządkowana wiedza o charakterze nauk prawnych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk
	znajomość systemu prawa polskiego, wzajemnych powiązań wewnątrz tego systemu oraz powiązań prawa polskiego z prawem Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym
	uporządkowana wiedza o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasadach ich funkcjonowania, a także o człowieku jako jednostce funkcjonującej w tych strukturach
	znajomość metod i narzędzi, w tym technik pozyskiwania danych i informacji, oraz metod badawczych właściwych naukom prawnym oraz dziedzinom z nimi powiązanym
	pogłębiona wiedza o źródłach prawa polskiego, jego zmianach i procesie tworzenia
	znajomość i rozumienie podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz rozumienie konieczności należytej ochrony własności intelektualnej i zarządzania jej zasobami
	pogłębiona wiedza o zasadach tworzenia i rozwoju podstawowych form indywidualnej przedsiębiorczości
	Umiejętności
	pogłębione umiejętności obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analiza ich powiązania z różnymi gałęziami prawa i nauk pokrewnych
	wykorzystywanie i integrowanie wiedzy teoretycznej z zakresu prawa oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych do analizowania i interpretowania złożonych problemów prawnych
	posługiwanie się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań prawniczych; generowanie rozwiązania konkretnych problemów związanych z prawem oraz prognozowanie przebiegu ich rozwiązania i przewidywanie skutków planowanych działań
	ocena przydatności typowych procedur i dobrych praktyk do realizacji złożonych zadań dotyczących różnych sfer związanych z prawem i dziedzinami pokrewnymi
	rozwinięte umiejętności rozumienia i analizowania zjawisk społecznych oraz wykorzystywanie tej analizy w pracy zawodowej
Administracja	Wiedza
	elementarna wiedza o charakterze nauk prawnych oraz administracyjnych, ich miejscu w systemie nauk i wzajemnych relacjach
	elementarna wiedza o relacjach między strukturami i instytucjami administracji publicznej
	znajomość metod i narzędzi, w tym technik pozyskiwania danych i informacji, właściwych kierunkom administracji oraz dziedzinom z nią powiązanym
	Umiejętności
	wykorzystywanie podstawowej wiedzy teoretycznej z zakresu administracji oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych do analizowania i interpretowania problemów związanych z szeroko rozumianą administracją
	ocena przydatności typowych procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dotyczących różnych sfer związanych z administracją

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Senatu UG nr 28/12 z 26.04.2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku Administracja prowadzonego na Wydziale Prawa i Administracji oraz Uchwały Senatu UG nr 57/12 z 31.05.2012 w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku Prawo prowadzonego na Wydziale Prawa i Administracji.

Warto zwrócić uwagę, że efekty, które przypisano do Wydziału Zarządzania, są sformułowane w sposób stosunkowo ogólny. Zaletą takiego podejścia jest większa swoboda w określaniu efektów szczegółowych na poziomie konkretnych przedmiotów komunikowanych przez sylabusy (Bucior i Paszkiewicz 2013). Innym wnioskiem z analizy zakresu i struktury efektów kształcenia jest konstatacja, iż zarówno wiedza, jak i umiejętności w zbyt małym stopniu odnoszą się do zagadnień związanych z funkcjonowaniem systemu prawnego, a ten przecież determinuje funkcjonowanie gospodarki zarówno w ujęciu makro-, jak i mikroekonomicznym.

Tabela 2. Efekty kształcenia dla kierunku finanse i rachunkowość na Wydziale Zarządzania UG

Kategoria	Kierunkowe efekty uczenia się
Wiedza	rozszerzona wiedza o finansach i rachunkowości, ich miejscu w systemie nauk ekonomicznych i relacjach z innymi naukami społecznymi
	zaawansowana i uporządkowana wiedza o różnych rodzajach struktur i instytucji ekonomicznych oraz zmianach w nich zachodzących, w szczególności o: systemie bankowym, ubezpieczeniowym, podatkowym, rynkach finansowych, organizacji systemu finansów publicznych oraz sektora prywatnego
	rozszerzona wiedza o człowieku jako podmiocie tworzącym struktury ekonomiczne oraz o motywach jego działania
	rozszerzona wiedza o poglądach na temat struktur i instytucji ekonomiczno-społecznych oraz rodzajach więzi społecznych i o ich historycznej ewolucji
	szczegółowa znajomość metod i narzędzi (w tym technik pozyskiwania i analizy danych), właściwych naukom ekonomicznym, pozwalająca opisywać struktury i instytucje ekonomiczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące, a także identyfikować rządzące nimi prawidłowości
	pogłębiona wiedza o normach i regułach (prawnych, organizacyjnych, moralnych i etycznych) z zakresu finansów i rachunkowości; znajomość i rozumienie pojęć i zasad z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
	znajomość zasad oceny przedsięwzięć w zakresie finansów i rachunkowości (opłacalności projektów inwestycyjnych, oceny sytuacji finansowej organizacji, oceny ryzyka, zagrożenia upadłością); identyfikacja rodzajów ryzyk związanych z działalnością organizacji oraz prawidłowe określanie ich konsekwencji i metod ograniczania przy umiejętnym wykorzystaniu wiedzy teoretycznej i zastosowaniu właściwej metody badawczej
	pogłębiona wiedza na temat tworzenia i ekonomicznego funkcjonowania organizacji komercyjnych i sektora publicznego, ich form, faz rozwoju, jak również uwarunkowań finansowych determinujących ich wartość oraz sukces ekonomiczny
Umiejętności	umiejętność rozumienia i prawidłowej interpretacji złożonych zjawisk ekonomicznych w zakresie finansów i rachunkowości oraz podstawowych zjawisk w zakresie pozostałych nauk społecznych; rozumienie i umiejętność wyjaśnienia treści komunikatów instytucji gospodarczych, artykułów zamieszczanych w prasie i czasopismach z zakresu finansów; prawidłowe stosowanie pojęć z zakresu nauk społecznych
	wykorzystanie wiedzy teoretycznej do opisu przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk ekonomicznych
	właściwa analiza przyczyn, przebiegu i skutków procesów i zjawisk w zakresie finansów i rachunkowości z wykorzystaniem metod stosowanych w naukach ekonomicznych; weryfikacja prostych hipotez badawczych; umiejętność gromadzenia danych z wykorzystaniem technologii informacyjnych
	prognozowanie i modelowanie złożonych procesów i zjawisk ekonomicznych w zakresie finansów z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi właściwych nauce o finansach
	prawidłowe posługiwanie się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania problemów z zakresu finansów i rachunkowości; sprawne wykorzystanie systemu normatywnego właściwego swojej specjalności
	kreatywne wykorzystanie zdobytej wiedzy (w różnych zakresach i formach) do rozwiązywania problemów z zakresu finansów i rachunkowości pojawiających się w praktyce gospodarczej; znajomość ograniczeń przydatności stosowanej wiedzy
umiejętność samodzielnego zaproponowania rozwiązań konkretnych problemów z zakresu finansów i rachunkowości na podstawie założonych kryteriów i doprowadzenia do podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Senatu UG nr 57/12 z dnia 31.05.2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych na Wydziale Zarządzania.

PODATKI I DORADZTWO PODATKOWE JAKO WSPÓLNY KIERUNEK WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI ORAZ WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA

Pełna autonomia uczelni w zakresie doboru, struktury i układu treści kształcenia oraz swoboda nauczycieli akademickich w realizacji programów nauczania powodują, iż szczególnie ważne jest sformułowanie podstawowych wymagań programowych, które łączą materiał z celami, niejako podporządkowując go celom kształcenia (Bereźnicki 2009). W przypadku nauczania

przyszłych prawników oraz ekonomistów (finansistów) podstawowym celem jest wykształcenie takich absolwentów, którzy są przygotowani do ciągłego pozyskiwania nowej wiedzy i kwalifikacji i dysponują nie tylko szczegółowymi umiejętnościami właściwymi określonej profesji, ale i umiejętnościami, których podstawą jest wiedza o charakterze interdyscyplinarnym.

Reakcją kadry Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Zarządzania UG na konieczność modyfikacji struktury nauczania było utworzenie w roku akademickim 2013/2014 prekursorskiego kierunku podatki i doradztwo podatkowe (PDP). Kierunek ten łączy wybrane elementy kształcenia na kierunku prawo i kierunku administracja w zakresie prawa gospodarczego oraz prawa cywilnego z wybranymi elementami kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość oraz zarządzanie. PDP jest kompilacją czterech grup efektów kształcenia właściwych kierunkom realizowanym na Wydziale Prawa i Administracji oraz dwóch grup efektów związanych z nauczaniem na Wydziale Zarządzania. Efekty te wpływają na ukształtowanie pożądanej sylwetki absolwenta.

Głównym celem kształcenia na kierunku PDP jest nadanie studentom zaawansowanych kompetencji w zakresie prawa gospodarczego, a w szczególności prawa podatkowego i prawa bilansowego. Zamierzeniem prowadzących zajęcia jest przy tym przekazanie studentom wiedzy zarówno o charakterze teoretycznym, jak i praktycznym. Szczegółową charakterystykę absolwenta kierunku prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Sylwetka absolwenta kierunku PDP na UG

Wiedza	Umiejętności	Kompetencje/zawód	Kompetencje/podmiot
rachunkowość finansowa i zarządcza	analiza systemu podatkowego	księgowy	działy podatkowe, finansowe, księgowo i prawne przedsiębiorców
formy ewidencji podatkowej	posługiwanie się technikami zarządzania podatkami	doradca finansowy	kancelarie doradztwa podatkowego
prawo podatkowe	stosowanie metod zarządzania ryzykiem	doradca podatkowy (po zdaniu stosownych egzaminów)	kancelarie prawnicze (w szczególności radcowskie i adwokackie)
zarządzanie ryzykiem	formułowanie i realizacja strategii podatkowych przedsiębiorstw	konsultant	biura rachunkowe
system administracji podatkowej i skarbowej		doradca klienta detalicznego i biznesowego	firmy konsultingowe
ordynacja podatkowa			podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych
postępowanie przed sądami administracyjnymi			urzędy organów podatkowych, w tym w szczególności urzędy i izby skarbowe oraz celne, urzędy jednostek samorządu terytorialnego, samorządowe kolegia odwoławcze, Ministerstwo Finansów
			urzędy kontroli skarbowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronach internetowych Wydziału Prawa i Administracji, prawo.univ.gda.pl, dostęp 10.10.2013.

Kierunek obejmuje niemal całość zagadnień wymaganych podczas egzaminu na doradcę podatkowego oraz znaczną część zagadnień, z których jest egzaminowany kandydat na biegłego rewidenta. Ukończenie studiów na kierunku PDP nie daje jednak prawa do wpisu na listę doradców podatkowych lub do rejestru biegłych rewidentów. Niezbędne jest do tego odbycie praktyk,

aplikacji (w przypadku biegłego rewidenta) oraz zdanie stosownych egzaminów. Warto podkreślić, iż kierunek PDP został objęty patronatem Krajowej Rady Doradców Podatkowych.

Kształcenie na kierunku PDP jest realizowane w ramach dwuletnich studiów uzupełniających (magisterskich) i odbywa się w trybie niestacjonarnym. Zgodnie z regułami systemu bolońskiego o przyjęcie na kierunek mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych legitymujący się co najmniej tytułem licencjata.

Inicjalny program studiów zakłada uwzględnienie przedmiotów realizowanych do tej pory na kierunkach prowadzonych przez obydwie wydziały. Tym samym w programie kierunku PDP są reprezentowane przedmioty właściwe takim kierunkom, jak prawo, administracja, finanse i rachunkowość, zarządzanie. Pełny zestaw przedmiotów kierunku zawiera tabela 4.

Tabela 4. Program studiów na kierunku PDP UG w roku akademickim 2013/2014

Nazwa przedmiotu	Liczba godzin	
	wykład	ćwiczenia
Źródła prawa i legislacja podatkowa	10	
System administracji podatkowej i skarbowej	10	
Wykładnia prawa podatkowego	15	20
Instytucje prawa cywilnego w procesie zarządzania przedsiębiorstwem	20	
Podstawy finansów publicznych	20	
Rachunkowość finansowa	10	20
Podstawy teorii podatku	10	
Ubezpieczenia społeczne	18	
Ordynacja podatkowa	10	20
Rachunek kosztów	16	16
Prawo spółek handlowych	20	
Język obcy		18
Seminarium dyplomowe		15
Opodatkowanie dochodu w prawie polskim	10	20
Podatek od towarów i usług i podatek akcyzowy	10	20
Podatki i opłaty samorządowe	10	20
Uprozczone formy ewidencji podatkowej		16
Zarządzanie ryzykiem	15	
Analiza podatkowa i planowanie podatkowe	10	20
Postępowanie przed sądami administracyjnymi	10	
Prawo karne skarbowe	10	
Prawo celne i dewizowe	15	
7 wykładów do wyboru z listy: Analiza finansowa Controlling w sektorze publicznym Etyka doradcy podatkowego Preparation and implementation of projects co-financed by the EU funds WTO i polityki podatkowe Zarządzanie przedsiębiorstwem Tajemnica skarbowa Principles of EU Tax Law Rozliczenia przedsiębiorców z funduszami celowymi Sprawozdawczość finansowa Zamówienia publiczne	7 x 15	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronach internetowych Wydziału Prawa i Administracji, prawo.univ.gda.pl, dostęp 10.10.2013.

Oceniając strukturę przedmiotową kierunku PDP, należy stwierdzić, iż dominują w nim przedmioty prawne. W dalszej kolejności są przedmioty finansowe i z zakresu rachunkowości.

Stosunkowo skromnie występują przedmioty wykładane na kierunkach administracja oraz zarządzanie. Jest to zrozumiałe w kontekście atrybutów, jakimi ma się charakteryzować absolwent kierunku. Należałoby się zastanowić nad zasadnością korekty proporcji przedmiotów prawnych i z zakresu rachunkowości na korzyść tych drugich. Wydaje się, iż po niezbędnej weryfikacji struktury programowej kierunku, co powinno się odbyć najpóźniej po przeprowadzeniu pełnego cyklu edukacyjnego, należy poszerzyć listę przedmiotów o co najmniej rachunkowość sektora publicznego, rachunkowość podatkową oraz systemy informatyczne rachunkowości.

Liczbę i rodzaj przedmiotów prawnych oraz przedmiotów z zakresu administracji i zarządzania można natomiast uznać za wystarczające. Ewentualna ewolucja listy przedmiotów prawnych mogłaby być nakierowana na przekonstruowanie przedmiotów przekazujących treści związane z funkcjonowaniem systemu prawnego. Jako przykład można podać włączenie do programu przedmiotu wstęp do prawoznawstwa, ponieważ przedmiot ten w zgodnej opinii środowiska w najlepszy sposób zaznajamia studenta z podstawowymi pojęciami stosowanymi w naukach prawnych, kładzie nacisk na praktykę prawa, na posługiwanie się nim oraz ujmuje prawo jako element życia społecznego, ściśle związany z procesami gospodarczymi (Stawecki i Winczorek 2004; Byrczek i Pilch 2007).

PODSUMOWANIE

Istotnym efektem reformy szkolnictwa wyższego jest większa autonomia szkół wyższych w zakresie ustalania i realizacji programów nauczania. Coraz większa dynamika zmian gospodarczych, zmiany rangi niektórych zawodów i jednocześnie powstawanie zupełnie nowych profesji, konieczność działania na styku różnych dziedzin wiedzy, wzajemne przenikanie się tych dziedzin – wszystko to sprawia, że uczelnie muszą dostosowywać ofertę studiów do potrzeb rynku i wyzwań cywilizacyjnych.

Jednym ze sposobów poszerzenia treści przekazywanych studentom jest odejście od specjalistycznego kształcenia na rzecz wykształcenia wszechstronnego, bogatszego w różnorodne i interdyscyplinarne treści mające walor praktyczny. Kształcenie przyszłych prawników, ekonomistów, księgowych czy doradców podatkowych powinno uwzględniać konieczność nadania absolwentom różnego rodzaju kwalifikacji i kompetencji zastrzeżonych dotychczas dla wąskich specjalności. Dzięki wprowadzeniu KRK uczelnie uzyskały swobodę w tworzeniu nowych kierunków i programów studiów integrujących wiedzę z różnych dziedzin, co w konsekwencji umożliwia studentowi elastyczny wybór przyszłej drogi zawodowej. Z takiej możliwości korzystają polskie uczelnie i należy przewidywać dalszą aktywność szkół wyższych w tym obszarze. W ten nurt wpisuje się utworzenie międzywydziałowego kierunku PDP na wydziałach UG. Na efekty edukacyjne, związane z wprowadzeniem nowego kierunku, należy jeszcze poczekać, ale wydaje się, iż charakterystyka kierunku oraz możliwości kadrowe i infrastrukturalne współpracujących wydziałów dają absolwentom szansę zdobycia wiedzy i umiejętności zapewniających wysokie kwalifikacje do pracy w charakterze księgowego, pracownika administracji skarbowej czy doradcy podatkowego.

PIŚMIENNICTWO

- Autonomia programowa uczelni. Ramy kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego.** 2011. Red. E. Chmielecka. Warszawa, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 11.
- Bereźnicki F.** 2009. Zagadnienia dydaktyki szkoły wyższej. Szczecin, Wyższa Szkoła Humanistyczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Szczecinie, 14–15.
- Bolałek J.** 2012. Projektowanie i wdrażanie programów kształcenia zgodnie z KRK i aktualnymi uregulowaniami prawnymi. Prezentacja z seminarium bolońskiego „Zadania uczelni wynikające z aktualnych uregulowań prawnych dotyczących Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego”, Gdynia 29.02.2012. Gdynia, Akademia Morska w Gdyni, 27.
- Bucior G.** 2012. Rachunkowość w akademickim kształceniu prawników, w: Rachunkowość. Dydaktyka i certyfikacja zawodu księgowego. Red. D. Dziawgo. Toruń, Wydaw. Nauk. UMK, 12.
- Bucior G., Paszkiewicz O.** 2013. Efekty kształcenia na kierunku Finanse i Rachunkowość na Uniwersytecie Gdańskim. Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin., Ser. Oeconomica 303(72), 15.
- Byrczek P., Pilch M.** 2007. Wstęp do prawoznawstwa. Warszawa, Wolters Kluwer, 15.
- Gos W.** 2011. Europejskie krajowe ramy kwalifikacji jako kolejny etap wdrażania procesu bolońskiego na przykładzie kierunku: finanse i rachunkowość. Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin., Ser. Oeconomica 287(63), 47.
- Izdebski H., Zieliński J.** 2011. Prawo o szkolnictwie wyższym. Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym. Komentarz do nowelizacji. Warszawa, Wolters Kluwer, 13.
- Kabza J., Przywora B.** 2010. Ekonomia dla prawników. Warszawa, Wolters Kluwer, 5.
- Skoczek-Spychała M.** 2011. Krajowe ramy kwalifikacji w strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce. Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin., Ser. Oeconomica 287(63), 251.
- Stadniczenko S.L.** 2010. Polskie szkolnictwo wyższe – wyzwania przyszłości ku europejskiemu obszarowi szkolnictwa wyższego, w: Wybrane problemy nauki i nauczania prawa. Red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański. Opole, Wydaw. Uniw. Opol., 291.
- Stawecki T., Winczorek P.** 2004. Wstęp do prawoznawstwa. Warszawa, Wydaw. C.H. Beck, 6.
- Strony internetowe Wydziału Prawa i Administracji,** prawo.univ.gda.pl, dostęp: 10.10.2013.
- Turska A.** 2002. Humanizacja zawodów prawniczych a nauczanie akademickie. Warszawa, LIBER, 8.
- Uchwała Senatu UG nr 28/12 z 26.04.2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku Administracja prowadzonego na Wydziale Prawa i Administracji.**
- Uchwała Senatu UG nr 57/12 z 31.05.2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku Prawo prowadzonego na Wydziale Prawa i Administracji.**
- Woźnicki J.** 2011. Uczelnie powinny zmienić programy studiów. Rzeczpospolita z 10.10.2011, C-4.

